

Forbring at komme og forlange, at Folkethinget ſkulde træffe en ſaadan Afgjørelſe. Det er at kalde dette Thing ind paa et Omraade, hvor det aldeles ikke hører hjemme. Det er at afkræve det en Afgjørelſe, ſom det hverken iſølge ſin Organization eller iſølge ſin Beſtemmelse paa det Omraade, der er det anvist; har Noget med at gjøre. Naar det ærede Medlem har henviſt til Analogien af Skifteovens § 92. . . (Suel: Det har jeg ikke.) — det forekommer mig, at det ærede Medlem ſelv har fremſat det; men ſaa er det maatte tidligere Forſlagsſtillere, der før have fremſat en ſaadan Analogi. Noget Andet har man ikke kunnet finde; men hvis man vil forſøge at ſtille ſig paa en ſaadan Analogi, vil jeg dertil ſige, at Skifteovens § 92 ſigter aabenbart til noget helt Andet. I det Væſentlige tager den kun Hensyn til ſaadan Tilfælde, hvor der ved Svig fra en Skifteforvalters Side er tilføjet den Private Skade: men jeg indrømmer, at Ordene ere ſaa almindelige, at de ogſaa kunne bringes i Anvendelse for det Tilfælde, hvor han ved grov Forſømmelse har tilføjet Tab. Men det er fuldkommen klart af hele Sammenhængen i Paragrafen, at den kun tænker paa ſaadanne Tilfælde, hvor det af de kompetente Autoriteter er ſtatuert, at den Paagjældende har gjort ſig ſtylbig i et Forhold, der maatte paaføre ham Erſtatingsansvar overfor den Private, og at den da gaar ud paa, at Statskaſſen, forſaavidt denne Erſtattung ikke kan ſaas af ham, ſkal yde den, men at den paa ingen Maade afgiver Gjæmmel for den Sætning, at man i den lovgivende Magt ſelv paa egen Haand ſkulde kunne ſtatuerer, at en Skifteforvalter havde begaaet ſaadan Feil, at han derved havde paadraget ſig Erſtatingsansvar overfor den Private. Digſaa urimeligt forekommer det mig at være, forſaavidt der var Antydninger i det ærede Medlems Foredrag forleden om, at Erſtattningen ſkulde kunne tilkjendes af den Grund, at den begaaede Feil maatte ikke ſkulde kunne tilregnes Domſtolene, men var grundet i Parternes Procedure og deres Optreden under Skiftet; thi det er ſaa fuldstændig klart, ſom Noget kan være, at det maa ligge paa det Fuldstændigſte udenfor alle fornuſtige Regler, at man ad Lovgivningsveien ſkulde erſtatte de Paagjældende det Tab, de havde lidt ved deres egen urigtige Fremgangsmaade. Det er altſaa Hovedſynspunktet, at det ligger ganſke udenfor den lovgivende Forſamlings Omraade at kunne inblade ſig paa en ſaadan Afgjørelſe ſom den, hvortil man her opfordres til at nedſætte Udvalg. Ved Siden heraf er den Fare af mindre Betydning, ſom det har for Statskaſſen, at man mulig ikke vil kunne undgaa mere vidtgaadende Konſekventer deraf. Det er indlyſende, at, vil man først gaa ſaa vidt, at man paa Grund af Feil, der ere begaaede i Skifteforvaltningen, vil give Erſtattung, maatte man ſaameget mere komme dertil i alle Tilfælde, hvor der ved Svig af Skifteforvalteren

er paaført de Vedkommende Tab. Men naar man vil gaa ſaa langt tilbage i Tiden, ſom de Herrer ville gaa, vil det blive en betydelig Mængde, og forſaavidt man vil gaa ſaa vidt, at man vil kalde alle Feil frem, der ere begaaede paa Skifteforvaltningens Omraade i de ſidſte 50 Aar, ſaaledes ſom de Herrer konſekvent maa ville, vil det blive noget ganſke Overordentligt; begynder man at rode op i de Skifter, der ere forefaldne i de ſidſte 50 Aar, vil man viſt kunne finde en overordentlig Mængde, hvor der er begaaet Feil; thi dette kan meget oftere hendes ved Skifter end i andre judicielle Forretninger, ved hvilke der foregaar Procedure og Afgjørelſen træffes efter foregaaende Forhandling; thi i Reglen foregaar Skiftet jo paa den Maade, at Skifteretten, ſom foretager Repartitionen, beſtemmer, hvorledes Doet ſkal fordeles uden foregaaende Forhandling mellem de Paagjældende, og derved aabnes jo lettere Veien for Feil. Vil man gaa ſaa vidt, vil man derfor viſtnok komme til noget uventede Konſekventer. (En Stemme: Spørgelige!). Ja maatte ſørgelige men ialtſald meget vidtgaadende. Nu har man ſagt, at ſaadan Konſekventer vil man ikke komme til; thi Grunden til, at man i dette Tilfælde mulig vil indrømme Erſtattung, er, at den indtraadte Ulykke hidrører fra Oergangen fra en Ret til en anden, derfra, at Sagen var kommen til Behandling ved Domſtolen, ſom vare vante til at beſtjæftige ſig med en anden Ret end den, der gjaldt i dette Tilfælde. Det er et Standpunkt, jeg kunde forſtaa efter den tidligere Procedure, da man ſagde, at Høieſteretsdommen var urigtig, at Ulykken laa i, at Høieſteret ikke havde forſtaaet den ſleſvigſke Ret og havde anvendt den aldeles urigtig; men efter den nuværende Procedure, ſom gaar ud paa, at Feilen ikke ſtammer fra Høieſteretsdommen, men fra, hvad der er paſſeret paa Skiftet i 1825, kommer man til, at det er en Feil, der er begaaet netop paa den Tid, da de Autoriteter, der da vare de levende Autoriteter, kun udøvede den Ret, ſom de i Almindelighed vare vante til at udøve. Jeg ſer derfor ikke, at man paa nogen Maade kan forſvare at ſtemme for Nedſættelse af et Udvalg, og jeg kan heller ikke berolige mig med, hvad, det ærede Medlem for Narkus Amts Iſte Valgtreds (Winther) ſagde, nemlig at Faren først var der, naar der blev Spørgſmaal om at give Erſtattung, thi for mig er den konſtitutionelle Fare, nemlig den Fare, ſom opſtaaer derved, at den lovgivende Magt begynder at faſte ſig ind paa et Omraade, hvor den ikke hører hjemme, langt ſtørre end den Fare, ſom det ærede Medlem omtalte. Sæller ikke ligger der for mig nogen Griſſeſe til at ſtemme for Nedſættelse af et Udvalg i den Truſel, ſom det ærede Medlem framſatte om, at, naar man ikke gjorde det, ſaa vilde Sagen komme for hvert Aar paany, i alt Fald ſaa længe, ſom Forſlagsſtillerne levede og vare ved deres Helfen og vare Nøgſlagsmænd.